

Tulevaisuudessa luetaan lehtiä ja eletään hitaasti

PÄIVI TUOVINEN

2010-LUKU Tulevaisuudentutkija Marja-Liisa Viherä ei kurkista kristallipalloon eikä vala uudenvuodentinaa.

JARI PIETILÄINEN

Huomenna vuosituhannen ensimmäinen vuosikymmen kaatuu historiaan ja tilalle nousee uunituore 2010-luku. Varsinkin vuodenvaiheessa moni suomalainen aprikoi, mitä tulevaisuus tuo tullessaan – joillekin se voi olla hetken kestävä ajatus, mutta **Marja-Liisa Viherälle** se on tieteellisen tarkka ammatti.

Tulevaisuudessa kasvava trendi on niin sanottu slow life.”

Tulevaisuuden tutkimuksen seuran puheenjohtajana Viherä tietää, että hänen tieteenalastaan liikkuu kansan keskuudessa monenlaisia ajatuksia. Ei, tulevaisuudentutkimus ei ole ennustamista eikä sillä ole mitään tekemistä henkítieteiden tai parapsykologian kanssa.

– Tulevaisuudentutkimus pyrkii yksinkertaisesti selvittämään sitä, millainen tulevaisuus on todennäköistä tai ainakin mahdollista. Esimerkiksi taloustutkijat koettavat ennakoida bruttokansantuotten kasvusuuntausta – ja tämän tutkimuksen tulokset puolestaan ohjaavat ihmisten ajattelua, kertoo Viherä.

Katse kohti tulevaa! Tulevaisuuden tutkimuksen seuran puheenjohtaja Marja-Liisa Viherä tietää, että jokainen meistä voi vaikuttaa siihen, millaiseksi alkava vuosikymmen muodostuu.

Viherän mukaan tiedotusvälineillä on taipumus luoda tulevaisuudesta karmeita uhkakuvia, samoin ylioptimistisia odotuksia tekniikan ihmeellisistä keksinnöistä. Molemmat ovat kuitenkin useimmiten jääneet fantasioiksi.

– Me ihmiset edelleenkin hahmotamme elämää aika hassusti vuosikymmenten mukaan. Puhutaan esimerkiksi 1960- tai 1970-luvusta ja etsitään näille tyypillisiä piirteitä. Silti edes muoti ei

noudata mitään vuosikymmenten mukaisia rajoja.

– Myöhemmin puolestaan elettiin vuoden 2000 odotuksessa, mutta se ei tuonut tullessaan mitään erikoista. Paljon enemmän suomalaistenkin elämään on vaikuttanut 11. syyskuuta 2001 ja sen jälkeiset tapahtumat, muistuttaa Viherä.

Vuoden 2001 alussa Suomi eli pörssihuumassa suuren it-kuplan sisällä. Tulevaisuudentutkijoista

moni näki toiminnan riskit ja tiesi sen päättyvän aikaan. Tutkijoiden varoituksia ei kuitenkaan kuunneltu, vaan pudotus yllätti tavalliset kansalaiset.

Läheskään kaikkia tulevaisuuden suuriakaan ilmiöitä ei kyetä ennakoimaan. Vaikka Neuvostoliiton romahtaminen olikin yhteiskuntatieteilijöiden näkökentässä, hyvin harva puolestaan osasi nähdä, että esimerkiksi Jugosla-

vian hajoaminen johtaisi sisällissotien sarjaan.

Viherän pohdintojen mukaan kymmenen vuoden kuluttua suomalaiset ovat nykyistä ympäristötietoisempia ja uutisnälkäisempiä. Arvioista huolimatta painettuja lehtiä luetaan edelleenkin, etenkin jos vapaa-aika lisääntyy.

– Tulevaisuudessa varmasti kasvava trendi on niin sanottu slow life – siis se, että esimerkiksi lähi-

ruoan ja lähielämän arvostus kohenee merkittävästi, arvioi Viherä.

Olipa tulevaisuus millainen tahansa, sen miettimisestä ei pidä tulla taakkaa. – Jokainen voi edes yrittää vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa. Jos esimerkiksi minun eteeni tulee jokin valintatilanne, yritän tehdä asiat sillä tavoin, että olen vielä illallakin siitä valinnastani iloinen, pohtii Viherä.

Tulevaisuuden luominen voi olla myös aivan kouriintuntuvaa työtä. Tuokitavalinen lapsiperhe luo omalla tavallaan tulevaisuutta kasvattamalla jälkeläisistä tasapainoisia ihmisiä, joilla on terve itsetunto.

– En minä näe maailman tulevaisuutta ahdistavana, päinvastoin. Se hyvä puoli tästä tutkijan ammatista on, että tapahtuipa elämässä mitä tahansa, en enää ylläty oikeastaan mistään.